

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ
DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO I WYCHOWANIA

Warszawa, 07 listopada 2014 r.

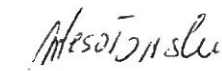
DKOW.WEPW.5024.92.2014

Pani
Dorota Wójcik
Prezesa Fundacji Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41 lik 2
20-023 Lublin

odpowiadając na pismo z 23 września br. w sprawie zasad organizowania nauki religii w przedszkolu publicznym, uprzejmie wyjaśniam:

Dokonana w bieżącym roku nowelizacja przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. z 1992 r. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.), poza wprowadzeniem wymogu składania w formie pisemnej oświadczeń rodziców dotyczących udziału ich dziecka w zajęciach z religii, nie wpłynęła na zmianę zasad organizowania nauki religii w przedszkolach publicznych. Podstawą do zorganizowania nauki religii w przedszkolu są zatem pisemne oświadczenia złożone przez rodziców.

Decyzja dotycząca wskazania konkretnego czasu i sposobu organizacji nauki religii należy do wyłącznej kompetencji dyrektora przedszkola, który ustalając tygodniowy rozkład zajęć przedszkolnych, dostosowuje go m.in. do oczekiwań rodziców. Dyrektor odpowiada także za zapewnienie wszystkim dzieciom opieki w trakcie całego pobytu w przedszkolu.

Anna Wesolowska
DYREKTOR DEPARTAMENTU

Do wiadomości:
- Rzecznik Praw Obywatelskich
- Rzecznik Praw Dziecka

Fundacja Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin
KRS: 0000403073

Lublin, 23.09.2014 r.

Sz.P.
Joanna Kluzik-Rostkowska
Minister Edukacji Narodowej
al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

Joanna Peto Minister!

Działając w imieniu Fundacji „Wolność od Religii” z siedzibą w Lublinie, w nawiązaniu do pisma z dnia 22.01.2014 r. Podsekretarza Stanu Przemysława Krzyżanowskiego znak DKOW.WEPW.5024.117.2013.GP, z którego argumentacją nie możemy się zgodzić w całości oraz w związku ze zmianami Rozporządzenia MEN z dnia 14 kwietnia 1992 roku, które weszły w życie z dniem 1 września 2014 r. uprzejmie prosimy o ponowne zbadanie przedstawionej poniżej argumentacji dotyczącej następujących zagadnień:

1. W ww. piśmie z dnia 22.01.2014 r. odpowiadając na nasze pismo Podsekretarz Stanu Przemysław Krzyżanowski dokonał próby wykładni przepisów z art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) oraz bliżej niesprecyzowanych przepisów Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.), na podstawie których wyprowadził normę prawną, wskazującą, że zapewnienie przez przedszkole publiczne bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki w czasie nie krótszym niż 5 godzin dziennie nie jest tożsame z pojęciem realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego a blok zajęć objętych podstawą programową wychowania przedszkolnego może być dowolnie przerywany zajęciami dodatkowymi dla niektórych dzieci z danego oddziału przedszkolnego w ramach ramowego rozkładu dnia ustalanego przez dyrektora przedszkola na wniosek rady pedagogicznej (z uwzględnieniem oczekiwań rodziców).

Zatem w myśl takiej normy prawnej w państwowym przedszkolu finansowanym z podatków obywateli RP większość rodziców z udziałem dyrektora przedszkola mogłaby ustalić ramowy program zajęć, w którym

każda „bezpłatna godzina programowa” byłaby przerywana „płatną godziną zajęć dodatkowych” lub dodatkowym kwadransiem religii, podczas których dzieci z danego oddziału przedszkolnego nieuczestniczące w zajęciach dodatkowych płatnych lub bezpłatnych, zostałyby odseparowane w oddzielnym pomieszczeniu.

Dostrzegając rażącą sprzeczność powyższej wykładni z treścią, celem i miejscem w systemie aktów prawnych ww. regulacji prawnych, uprzejmie prosimy Panią Minister o ponowną analizę naszej argumentacji w sprawie.

Wskazujemy, że powyższa wykładnia jest dowolna i nie ma jakiegokolwiek oparcia w przepisach ustawy o systemie oświaty, która jasno wskazuje, że „Przedszkolem publicznym jest przedszkole, które (...) 2) zapewnia bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w czasie ustalonym przez organ prowadzący, nie krótszym niż 5 godzin dziennie”.

Ustawodawca nie wskazał przy tym wprost, że okres bezpłatnej opieki może być przerywany innymi zajęciami, bowiem trudno zakładać, że racjonalny ustawodawca mógł przypuszczać, że dzieci w wieku przedszkolnym mogą zostać z przedszkola zwolnione na 15-minutową przerwę czy też podzielone na grupy w zależności od zasobności portfela rodziców lub wyznania.

Z istoty rzeczy bowiem w czasie „zajęć bezpłatnych gwarantowanych ustawowo” nie mogą odbywać się zajęcia dodatkowe, o których mowa w § 6 ust. 3 i 4 ww. ramowego statutu, bowiem ograniczyłyby to dzieciom nieuczestniczącym w zajęciach dodatkowych bezpłatny dostęp do podstawy programowej. Innymi słowy dzieci w wieku 3-5 lat nieuczestniczące w zajęciach dodatkowych musiałyby czekać na zagwarantowane im ustawowo bezpłatne zajęcia przedszkolne do godz. 13.00, 14.00, a w skrajnych przypadkach do godz. 15.00 (jeśli zajęć dodatkowych, w tym innych niż religia, byłoby więcej) na odrobienie brakującej części przysługującej im bezpłatnej podstawy programowej. Gdyby zaś powyższe zdanie było nieprawdziwe, to oznaczałoby, że dzieci korzystające z zajęć dodatkowych są pozbawione „zajęć bezpłatnych gwarantowanych ustawowo”, bowiem w tym samym czasie odbywają się „zajęcia bezpłatne gwarantowane ustawowo” dla pozostałych dzieci, lub też, że w przedszkolu „zajęcia bezpłatne gwarantowane ustawowo” są przyporządkowane i rozliczane dla każdego dziecka z osobna, co z kolei stałoby w sprzeczności z § 5 i § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.) określającymi oddział przedszkolny jako podstawową jednostkę organizacyjną, dla której określają się rozkład czasu pracy. Na mocy § 5 i § 8 ust. 2 ww. rozporządzenia dyrektor przedszkola nie może w arkuszu organizacji przedszkola określić czasu pracy poszczególnych oddziałów w taki sposób, że dzieci z tego samego oddziału przedszkolnego mają różny rozkład czasu „zajęć bezpłatnych gwarantowanych ustawowo”.

Co więcej sama nazwa „zajęcia dodatkowe” oznacza, że są to zajęcia oferowane ponad to, co „podstawowe”, a zatem z istotny rzeczy wynika, że „zajęcia dodatkowe” nie mogą ingerować w spójność i efektywność zajęć podstawowych ani jej naruszać.

Jednocześnie Podsekretarz Stanu Przemysław Krzyżanowski z niewiadomych dla nas przyczyn nie odniósł się w swym piśmie do podstawowego zarzutu zawartego w naszym piśmie, wskazującego na to, że Rzeczpospolita Polska korzystając z podatków uiszczanych przez osoby podlegające polskiej jurysdykcji podatkowej ma zapewnić „możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych” a zatem nie może segregować dzieci w wieku przedszkolnych w oparciu o kryteria wyznaniowe.

W praktyce bezpodstawną i błędną wykładnią przepisów prawa oświatowego zaprezentowana przez Podsekretarza Stanu Przemysława Krzyżanowskiego sprowadza się to do tego, że dziecko nieuczęszczające na lekcje religii, cytuję za rodzicem: „może wyjść z sali razem z opiekunką i *watęsać* się z nią gdzieś pomiędzy salą, świetlicą dla dzieci starszych a pokojem nauczycielskim. Generalnie nie wiadomo co z nim zrobić, ale świetnie rozumieją mój problem i jest im strasznie przykro i zrobią wszystko co w ich mocy, aby dziecko nie było nękanie, nie czuło się upośledzone, generalnie aby nie miało dyskomfortu.”

Powyższe bezprawne praktyki są tym bardziej niepokojące, bowiem jak wskazują opinie praktyków psychologów dziecięcych, działania tego rodzaju mogą potęgować trudności adaptacyjne dzieci, być przyczyną stanów lękowych, a także odrzucenia przez grupę rówieśniczą.

2. Niezależne od powyższych uwag w związku z tym, że zgodnie z § 1 ust. 2 Rozporządzenia MEN z dnia 14 kwietnia 1992 roku nie ulega już jakimkolwiek wątpliwościom, że począwszy od dnia 1 września 2014 roku niezbędną przesłanką dla zorganizowania w ramach planu zajęć przedszkolnych nauki religii jest uprzednie otrzymanie przez osobę pełniącą funkcję dyrektora publicznego przedszkola oświadczenia w formie pisemnej podpisanego przez rodzica (opiekuna prawnego) oświadczenia o udziale w zajęciach z określonej religii. Zatem brak takiego oświadczenia stanowi brak niezbędnej przesłanki do dopuszczenia dziecka do zajęć z religii.

Ze skarg kierowanych do naszej Fundacji wynika, że w wielu wypadkach zajęcia z religii są organizowane w przedszkolach bez jakiejkolwiek dokumentacji, często nawet bez uprzedniego powiadomienia rodziców, którzy o rozpoczęciu zajęć z religii z udziałem ich dzieci dowiadują się post factum. Poniżej zamieszczamy cytat z listu do Fundacji:

„23.12.2013 Witam, chciałbym prosić Państwa o radę. Moja 3-letnia córka zaczęła w tym roku chodzić do publicznego przedszkola w (...). Od razu na początku otrzymałem od Dyrektora przedszkola pytanie czy wyrażam zgodę na uczestnictwo córki w zajęciach z religii. Powiedziałem, że takiej zgody nie wyrażam, podany mi przez

Dyrektorkę do podpisania dokument takiej opcji nie przewidywałem, musiałem po nim kreślić i pisać od początku, żeby zadeklarować brak zgody. W efekcie moja córka i tak bierze udział w tych zajęciach, wraca do domu i opowiada o tym jak uczono ją składać ręce i się modlić i całą masę religijnych piosenek.

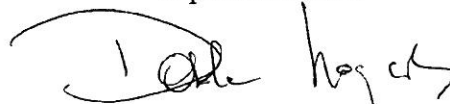
Nie podoba mi się to, ale sprawa jest dla mnie jako dla rodzica delikatna i niekomfortowa, bo nie chciałbym, żeby moje interwencje w tej sprawie odbiły się na córce. Czy mogą mi Państwo jakoś pomóc, coś doradzić?"

Mając powyższe zagadnienia na uwadze, uprzejmie prosimy Panią Minister o zwrócenie uwagi podległym jednostkom prowadzącym zajęcia z dziećmi w wieku przedszkolnym na konieczność zapewnienia poszanowania ww. przepisów prawa oświatowego, jak i konstytucyjnych uprawnień rodziców i uczniów, w szczególności poprzez:

- 1) skrupulatne przestrzeganie nakazu **uprzedniego pobierania pisemnych oświadczeń rodziców** w przedmiotowej sprawie,
- 2) organizowania zajęć z religii **przed lub po bloku „zajęć bezpłatnych gwarantowane ustawowo”**.

Niezależnie od powyższego mając na uwadze to, że organizacja zajęć religii w przedszkolach bez podstawy prawnej stanowi naruszenie zasad finansowania nauki przedszkolnej i prowadzi do uszczuplenia środków publicznych, zwrócimy się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli i Prezesów Regionalnych Izb Obrachunkowych o kontrolę dokumentacji finansowej jednostek prowadzących przedszkola pod kątem weryfikacji oświadczeń rodziców, będących podstawą do poniesienia wydatków finansowych na organizację religii w przedszkolach.

Z poważaniem

Dorota Wójcik
Prezeska Zarządu

do wiadomości:

- 1) Rzecznik Praw Obywatelskich dr. hab. Irena Lipowicz
- 2) Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

07 PAŹ. 2014

Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego

VII.7031.1.2014.KJ

Pani Anna Wesołowska
Dyrektor Departamentu
Kształcenia Ogólnego i Wychowania
Ministerstwo Edukacji Narodowej

Al. J. Ch. Szucha 25
00 – 918 Warszawa

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła kopia skierowanej do Ministra Edukacji Narodowej skargi Fundacji Wolność od Religii z dnia 23 września 2014 r. w sprawie realizacji rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155 ze zm.).

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Panią Dyrektor o przesłanie Rzecznikowi kopii udzielonej Fundacji odpowiedzi.

DYREKTOR ZESPOŁU

Mirosław Wróblewski

do wiadomości:

Pani Dorota Wójcik
Fundacja Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa,

17 PAŹ. 2013

RPO-749653-I/13/KJ

00-090 Warszawa
Al Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

**Pani Anna Wesółwska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Kształcenia Ogólnego i Wychowania
Ministerstwo Edukacji Narodowej**

**Al. J. Ch. Szucha 25
00 – 918 Warszawa**

**Zespół Prawa Konstytucyjnego
i Międzynarodowego**

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła kopia, skierowanej do Ministra Edukacji Narodowej, skargi Fundacji „Wolność od religii” dotyczącej przypadków naruszeń ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) odnośnie do sposobu organizowania zajęć z religii w publicznych przedszkolach. Zdaniem skarżących do naruszeń tych dochodzi m. in. poprzez organizację zajęć z religii w czasie, w którym powinna być realizowana podstawa programowa wychowania przedszkolnego oraz braku należytej opieki na dziećmi, które z zajęć tych niekorzystają.

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Panią Dyrektor o powiadomienie Rzecznika o sposobie rozpatrzenia skargi kopią udzielonej skarżącym odpowiedzi.

DYREKTOR ZESPOŁU

Mirosław Wróblewski

do wiadomości:

Pani Dorota Wójcik
Prezes Fundacji „Wolność od religii”
ul. F. Chopina 41/2
20 – 023 Lublin

Fundacja Wolność od Religii
Ul. Fryderyka Chopina 41/2
20-023 Lublin

Lublin 04.10.2013

Pani Krystyna Szumilas
Minister Edukacji Narodowej
al. J. Ch. Szucha 25,
00-918 Warszawa

Do wiadomości:
Rzecznik Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77
00 - 090 Warszawa

Szanowna Pani Minister

Działając imieniem Fundacji „Wolność od Religii” z siedzibą w Lublinie, w ramach prowadzonej obecnie kampanii społecznej na rzecz zapewnienia przestrzegania w naszym kraju prawa oświatowego, chcielibyśmy prosić Panią Minister o wsparcie naszych starań w zakresie następującego zagadnienia.

Otrzymujemy coraz więcej skarg od rodziców dzieci w wieku przedszkolnym, którzy informują o przypadkach organizacji w publicznych przedszkolach lekcji religii w trakcie zajęć objętych podstawą programową wychowania przedszkolnego, co przerywa w czasie ciąg czynności objętych podstawą programową lub nawet prowadzi do ich skrócenia poniżej wymiar 5 godzinienne.

W praktyce sprowadza się to do tego, że dziecko nie uczęszczające na lekcje religii, cytuję za rodzicem *„może wyjść z sali razem z opiekunką i "wałęsać" się z nią gdzieś pomiędzy salą, świetlicą dla dzieci starszych, pokojem nauczycielskim, generalnie nie wiadomo co z nim zrobić, ale świetnie rozumieją mój problem i jest im strasznie przykro i robią wszystko co w ich mocy aby dziecko nie było nękanie, nie czuło się upośledzone, generalnie aby nie miało dyskomfortu.”*

Zgodnie z art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) przedszkole publiczne prowadzi bezpłatne nauczanie i wychowanie w zakresie co najmniej podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Na zasadzie § 10 ust. 2 pkt. 1 ramowego statutu publicznego przedszkola, stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów

publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.) dzienny czas pracy przedszkola, przeznaczony na realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego nie może być krótszy niż 5 godzin dziennie. Z istoty rzeczy w tym czasie nie mogą odbywać się zajęcia dodatkowe, o których mowa w § 6 ust. 3 i 4 ww. ramowego statutu, bowiem ograniczyłyby to dzieciom nieuczestniczącym w zajęciach dodatkowych bezpłatny dostęp do podstawy programowej. Innymi słowy dzieci w wieku 3 - 5 lat nie uczestniczące w zajęciach dodatkowych musiałyby czekać na zagwarantowane im ustawowo bezpłatne zajęcia przedszkolne do godz. 13.00, 14.00 a w skrajnych przypadkach do godz. 15.00 (jeśli zajęć dodatkowych, w tym innych niż religia byłoby więcej), na odrobienie brakującej części przysługującej im bezpłatnej podstawy programowej.

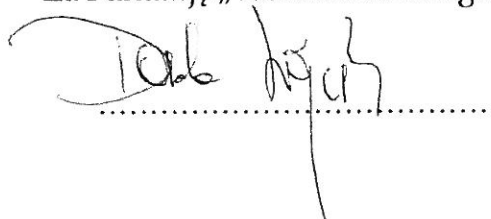
Powyższe działania niektórych dyrektorów przedszkoli nie dość, że są sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa ale też w sposób rażący naruszają podstawowe zasady pracy wychowawczej z dziećmi w wieku przedszkolnym, którym z zgodnie z podstawą programową, Rzeczpospolita Polska korzystając z podatków uiszczanych przez osoby podlegające polskiej jurysdykcji podatkowej ma zapewnić *„możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych”*.

W miejsce tego niektóre publiczne jednostki przedszkolne podlegające kontroli Ministra Edukacji Narodowej wprowadziły **system segregacji dzieci** w wieku przedszkolnym, w oparciu o kryterium przynależności lub braku przynależności ich rodziców do kościoła katolickiego.

W braku podjęcia rzeczywistych działań przez urzędników państwowych, których obowiązkiem ustawowym jest zapewnienie przestrzegania prawa oświatowego, zwrócimy się do właściwych instytucji prawa międzynarodowego z prośbą o pomoc w zapewnieniu przestrzegania podstawowych praw człowieka na terytorium naszego kraju m.in. chronionych na zasadzie art. 21 i art. 24 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 18 ust. 4 i art. 24 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.

Uprzejmie proszę o informację w sprawie działań podjętych w sprawie.

Z poważaniem
Za Fundację „Wolność od Religii”

.....

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

— —
PODSEKRETARZ STANU

DKOW.WEPW.5024.117.2013.GP

Warszawa, 2014-01-22

Pan
Andrzej Ryszard Wójcik
Fundacja Wolność od Religii
ul. Fryderyka Chopina 41/2
20-023 Lublin

Szanowny Panie,

odpowiadając na pismo z grudnia 2013 r. w sprawie zasad organizowania nauki religii w przedszkolach publicznych, uprzejmie informuję, że podtrzymuję stanowisko w tej sprawie wyrażone w piśmie DKOW.WEPW.5024.88.2013.GP z 5 listopada 2013 r.

Fundacja Wolność od Religii, polemizując ze wspomnianym stanowiskiem Ministerstwa Edukacji Narodowej, opiera się na założeniu pięciogodzinnego „minimum” ustawowego przeznaczonego na realizację w sposób ciągły „bezpłatnej podstawy programowej wychowania przedszkolnego”, które nie ma uzasadnienia w przepisach prawa oświatowego. Wyjaśniam zatem, że zapisane w ustawie kryterium co najmniej 5 godzin nie odnosi się do realizacji podstawy programowej, lecz do określenia czasu, w którym przedszkole musi zapewnić dziecku bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę.

Przepisy art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) zobowiązują przedszkole publiczne do zapewnienia bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki w czasie ustalonym przez organ prowadzący, nie krótszym niż 5 godzin dziennie. W tym czasie przedszkole realizuje własny program wychowania przedszkolnego, uwzględniający zalecenia podstawy programowej odnośnie wypełniania funkcji opiekuńczej, wychowawczej i kształcącej i dostosowany do potrzeb i możliwości dzieci.

Zgodnie z zaleceniami podstawy programowej wychowania przedszkolnego, zajęcia dydaktyczne przewidziane w programie wychowania przedszkolnego przyjętym do użytku w danym przedszkolu, powinny zajmować jedynie około 1/5 dziennego przebywania dziecka w przedszkolu. Pozostały czas powinien

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ
PODSEKRETARZ STANU

al. J.Ch. Szucha 25, 00-918 Warszawa, tel. + 48 22 34 74 373, fax + 48 22 34 74 372, e-mail: mp2_men@men.gov.pl, www.men.gov.pl

być podzielony w równych proporcjach na zabawę (samodzielną lub w grupach, pod opieką wychowawcy) oraz na inne zajęcia dowolnie zagospodarowane przez nauczyciela.

Podobnie w przepisach *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół* (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.) kryterium czasu nie krótszego niż 5 godzin odnosi się do wyznaczenia przez organ prowadzący dziennego czasu pracy przedszkola publicznego, a nie do czasu realizacji podstawy programowej.

Przedszkole realizuje program wychowania przedszkolnego opracowany przez nauczyciela na podstawie wspomnianych wyżej zaleceń podstawy programowej i na jego wniosek przyjęty przez dyrektora przedszkola do użytku w danym przedszkolu. Ustalony przez dyrektora przedszkola, na wniosek rady pedagogicznej, ramowy rozkład dnia określa dla każdego oddziału przedszkolnego organizację pracy wynikającą z realizacji przyjętego programu wychowania przedszkolnego. W kompetencjach dyrektora przedszkola leży również decyzja o usytuowaniu zajęć z religii (określonego wyznania) dla tych dzieci, których rodzice wyrazili stosowne życzenie w formie oświadczenia.

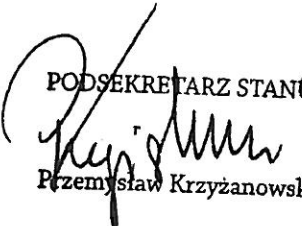
Podsumowując, należy stwierdzić, że pojęcie „zapewnienie przez przedszkole bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki w czasie nie krótszym niż 5 godzin dziennie” nie jest tożsame z pojęciem realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Podstawa programowa określa ogólnie cele kształcenia i wychowania przedszkolnego, umiejętności w określonych obszarach, których nabycia należy oczekiwać w czasie pobytu dziecka w przedszkolu, a także zaleca warunki i sposób realizacji założonych celów.

W oparciu o podstawę programową nauczyciel tworzy program wychowania przedszkolnego, dostosowany do potrzeb i możliwości uczniów, który zostaje dopuszczony przez dyrektora do użytku w danym przedszkolu. Ramy czasowe realizacji programu wychowania przedszkolnego wyznaczone są przez ramowy rozkład dnia, ustalony przez dyrektora przedszkola na wniosek rady pedagogicznej, z uwzględnieniem oczekiwań rodziców odnośnie wypełniania przez przedszkole jego funkcji nauczania, wychowania i opieki. Organ prowadzący określa czas, w którym przedszkole zapewnia bezpłatnie nauczanie, wychowanie i opiekę, przy czym ustawa stanowi, że czas ten nie powinien być krótszy niż 5 godzin dziennie.

Nawiązując do poruszonego w piśmie wątku finansowego, podzielałam stanowisko, że podstawą udziału ucznia w zajęciach z religii organizowanych w publicznych przedszkolach i szkołach jest oświadczenie rodziców (opiekunów prawnych) lub pełnoletnich uczniów. Jednocześnie ponawiam wyjaśnienie, przekazane w piśmie DKOW.WEPW.5024.109.2013.GP z 31 grudnia 2013 r. w odpowiedzi na wniosek skierowany przez Fundację do Regionalnej Izby

Obrachunkowej w Warszawie, że liczba wspomnianych oświadczeń nie ma wpływu na wysokość kwoty części oświatowej subwencji ogólnej naliczonej dla jednostek samorządu terytorialnego.

Z poważaniem

PODSEKRETARZ STANU

Przemysław Krzyżanowski

Do wiadomości:

- Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (do pisma RPO-I.5600.I.2014.KJ z 9 stycznia 2014 r.)

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ
PODSEKRETARZ STANU

al. J.Ch. Szucha 25, 00-918 Warszawa, tel. + 48 22 34 74 276, fax + 48 22 34 74 310, e-mail: mp1_men@men.gov.pl, www.men.gov.pl